

ประเด็นพัฒนาการเด็ก

Objective : พ่อแม่ผู้ปกครองใช้คู่มือ DSPM ในการส่งเสริมพัฒนาการ เด็ก 0-5 ปี ร้อยละ 100

ผลงาน จ.น่าน ร้อยละ 56.27

KR1: ANC PP WCC มีการสอน ติดตามการใช้ คู่มือ DSPM ร้อยละ 100

กิจกรรมระดับอำเภอ
ที่ทำเหมือนกันทุกอำเภอ

รพ.ทุกแห่งจัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ ใน ANC PP WCC รายกลุ่มย่อย และ
รายครอบครัว เพื่อเสริมพลังพ่อแม่ผู้ปกครอง

- รพ.สต. จัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ในชุมชนและรายครอบครัว แต่ไม่
ครอบคลุมทุก รพ.สต. -

- ทุกอำเภอจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและสร้างวินัยเชิงบวกโดย
ครอบครัวมีส่วนร่วม เด็ก 2.5-5 ปี ใน ศพด.

กิจกรรมระดับอำเภอ
ที่แตกต่างกัน

*อ.เชียงกลาง มีการจัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ สม่่าเสมอทั้งในคลินิกฝากครรภ์
คลินิกสุขภาพเด็กดี โดยโรงพยาบาลเชียงกลางเป็นเจ้าภาพ และหมุนเวียน
เจ้าหน้าที่ รพ.สต.มาช่วยดำเนินการ (ดำเนินการมาแล้ว 5 ปี)

*รพ.สต.บ้านเมืองจั่ง อ.ภูเพียง ให้การบ้านผู้ปกครองเมื่อเยี่ยมหลังคลอด แล้วให้มา
สอบ การส่งเสริมพัฒนาการลูก เมื่อมารับวัคซีน ตอนอายุ 2,4,6,9,18,30,42,60
เดือน

ประเด็นพัฒนาการเด็ก

Objective : พ่อแม่ผู้ปกครองใช้คู่มือ DSPM ในการส่งเสริมพัฒนาการ เด็ก 0-5 ปี ร้อยละ 100

KR2 : WCC ประเมินการใช้ คู่มือ DSPM ของพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยวิธีการสาธิตและปฏิบัติ ตาม 5 ช่วงวัย (9,18,30,42,60 เดือน) อย่างน้อย ร้อยละ 80- -

กิจกรรมระดับอำเภอ
ที่ทำเหมือนกันทุกอำเภอ

WCC รพ.ทุกแห่งสุ่มประเมินผู้ปกครองที่พาเด็กมาตรวจพัฒนาการตาม 5 ช่วงวัย โดยใช้แบบประเมินของ สสจ.

กิจกรรมระดับอำเภอ
ที่แตกต่าง

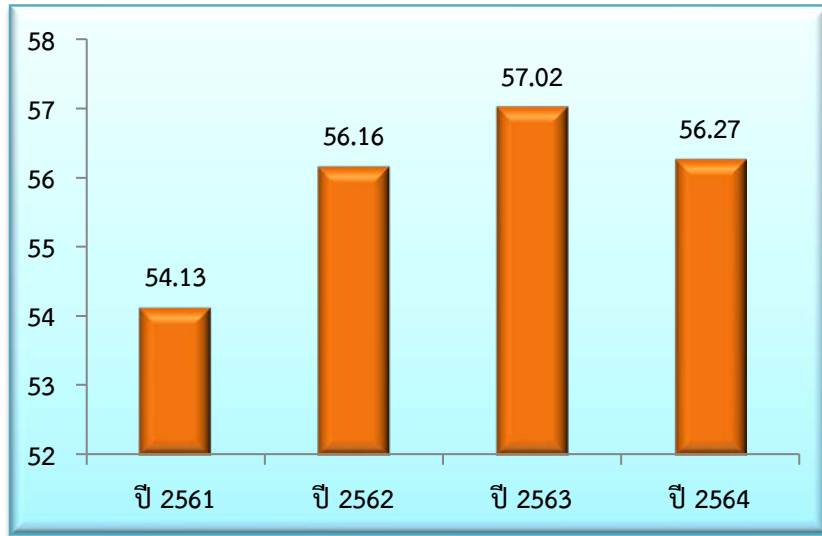
*อ.เชียงใหม่ และ อ.เฉลิมพระเกียรติ เริ่มดำเนินการในระดับ รพ.สต. ปี 2564
*รพ.น่าน (PCCเขตเมือง) สุ่มประเมินผู้ปกครองที่นำเด็กมาฉีดวัคซีนและมาประเมินพัฒนาการ

ผลการดำเนินงานส่งเสริมพัฒนาการและสร้างวินัยเชิงบวกโดยครอบครัวมีส่วนร่วม (Triple-P)

อำเภอ	จำนวนสถานศึกษา (แห่ง)			ดำเนินการแล้ว ปี 2563 (แห่ง)			แผนดำเนินการ ปี 2564 (แห่ง)			รวม	รายใหม่	ดำเนินการ	จำนวนเด็ก
	ศพด.	รร.	อื่นๆ	ศพด.	รร.	อื่นๆ	ศพด.	รร.	อื่นๆ			(แห่ง)	(คน)
เมืองน่าน	45	46	3	3	0	11	19	2	1	22	19	11	226
แม่จริม	11	0	0	5	0	0	6	0	0	6	6	0	0
บ้านหลวง	6	0	0	3	0	0	6	1	0	7	4	3	115
นาน้อย	16	0	0	4	0	0	11	0	0	11	11	1	28
ปัว	15	0	0	5	0	1	10	0	0	10	5	0	0
ท่าวังผา	20	0	0	13	0	2	9	0	0	9	7	3	75
เวียงสา	32	0	0	3	0	2	14	0	0	14	14	2	180
ทุ่งช้าง	9	0	0	6	0	0	3	0	0	3	3	4	132
เชียงกลาง	13	27	0	3	0	1	8	2	0	10	7	10	316
นาหมื่น	9	0	0	7	0	0	2	0	0	2	0	2	50
สันติสุข	8	0	0	5	0	1	8	0	0	8	3	1	30
บ่อเกลือ	15	17	1	9	14	1	15	5	0	20	0	4	80
สองแคว	10	0	0	3	0	0	7	0	0	7	7	1	20
ภูเพียง	12	0	0	3	0	1	9	0	0	9	7	8	339
เฉลิม	3	9	0	3	9	0	3	2	0	5	0	5	148
รวม	224	99	4	75	23	20	130	12	1	143	93	55	1739

ร้อยละผู้ปกครองใช้คู่มือ DSPM ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ปี 2561-2564 (ณ 31 พ.ค.64)
และรายอำเภอปี 2564

เป็นการสุ่มประเมินผู้ปกครองที่ Walk in คลินิก WCC โดยให้ประเมิน 2 ช่วงอายุ คือ <9 เดือน และ 5 ช่วงวัย

- *ทุกอำเภอประเมิน แต่ส่งรายงานเฉพาะ 5 ช่วงวัย
- *อ.เชียงกลาง อ.เฉลิมพระเกียรติ ข้อมูลทั้งอำเภอ
- *อ.เมืองน่าน ข้อมูลเฉพาะ PCC รพ.น่าน แต่เป็นข้อมูลทุกกลุ่มอายุ (ทั้ง <9 เดือน และ 5 ช่วงวัย)

อำเภอ	ประเมินผู้ปกครอง (คน)	ใช้ DSPM (คน)	ร้อยละ
ท่าวังผา	196	168	85.71
เวียงสา	120	93	77.50
ทุ่งช้าง	288	213	73.96
น่าน้อย	216	155	71.76
เชียงกลาง	688	473	68.75
บ่อเกลือ	107	70	65.42
แม่จริม	161	105	65.22
นาหมื่น	339	197	58.11
สันติสุข	77	42	54.55
ปัว	289	152	52.60
เฉลิมฯ	352	184	52.27
ภูเพียง	46	19	41.30
บ้านหลวง	150	61	40.67
เมืองน่าน	872	281	32.22
สองแคว	62	17	27.42
รวมน่าน	3963	2230	56.27

ประเด็นเด็กเตี้ย Objective : เด็กปฐมวัยมีภาวะเตี้ยน้อยกว่า ร้อยละ 10 ผลงาน จ.น่าน ร้อยละ 13.98

Kr1 : เด็กเตี้ยและค่อนข้างเตี้ยได้รับนม 2 กล่อง ไข่ 1 ฟอง/วัน ร้อยละ 90

กิจกรรมระดับอำเภอ
ที่ทำเหมือนกันทุกอำเภอ

ทบทวนกลุ่มเป้าหมาย > ได้เป้าหมาย ทะเบียนเด็กเตี้ยและค่อนข้างเตี้ยที่แท้จริง
ประเมินพฤติกรรมรายบุคคล > วิเคราะห์สาเหตุ
จัดประชุม > สะท้อนข้อมูลให้พ่อแม่ผู้ปกครองและเครือข่าย (ศพด./อสม./อปท.)
จัดทำแผนงานโครงการแก้ไขปัญหาเด็กเตี้ย > งบกองทุนสุขภาพตำบล
การติดตามรายบุคคล > ประเมินภาวะโภชนาการ

กิจกรรมระดับอำเภอ
ที่แตกต่าง

อ.แม่จริม

การแก้ไขปัญหาเด็กเตี้ยรายบุคคลโดยทีมสหสาขาวิชาชีพ โดยจัดระบบติดตามและส่งต่อ ตั้งแต่ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย จนถึง 5 ปี - การประเมินพฤติกรรม (การกิน การเล่น การนอน) ภาวะสุขภาพ (โรคประจำตัว ตรวจฟัน คัดกรองภาวะซีด ตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิ) ประวัติสุขภาพพ่อแม่ การคำนวณความสูงเต็มที่ของเด็ก

การสนับสนุนนมไข่

อ.ทุ่งช้าง อ.เชียงกลาง ไม่ได้จัดทำโครงการสนับสนุนนม ไข่ แต่เน้นการเสริมพลังพ่อแม่ ในการจัดการภาวะโภชนาการเด็ก

อำเภอ	จำนวนโครงการ พัฒนาการและ โภชนาการ (โครงการ)	จำนวนโครงการที่ จัดซื้อนมไข่ (โครงการ)	จำนวนเด็กเตี้ย และค่อนข้างเตี้ย (คน)	จำนวนเด็กเตี้ยและ ค่อนข้างเตี้ยที่ ได้รับแจกนมไข่ (คน)	ระยะเวลาการ ได้รับนมไข่ (เดือน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
เมืองน่าน	26	7	389	236	1-4 เดือน	60.67	
แม่จริม	5	1	217	128	12 เดือน	58.53	
บ้านหลวง	4	0	84	54	12 เดือน	64.29	
น่าน้อย	12	4	251	48	6 เดือน	19.12	
ปัว	19	8	590	194	3-6 เดือน	32.88	
ท่าวังผา	19	7	524	136	6 เดือน	25.95	
เวียงสา	16	1	560	20	2.5 เดือน	3.57	
ทุ่งช้าง	6	0	305	0	0	0	
เชียงกลาง	9	0	153	0	0	0	
นาหมื่น	4	3	81	38	4 เดือน	46.91	
สันติสุข	11	5	158	126	3 เดือน	79.75	
บ่อเกลือ	5	1	304	97	3 เดือน	31.91	
	1	1	-	-			
สองแคว	5	5	183	95	12 เดือน	91.91	
ภูเพียง	9	3	220	78	3 เดือน	35.45	
เฉลิมพระเกียรติ	6	1	212	190	2.5 เดือน	89.62	
รวม	157	47	4231	1440		34.03	

ประเด็นเด็กเตี้ย

Objective : เด็กปฐมวัยมีภาวะเตี้ยน้อยกว่า ร้อยละ 10 (ผลงาน จ.น่าน ร้อยละ 13.98)

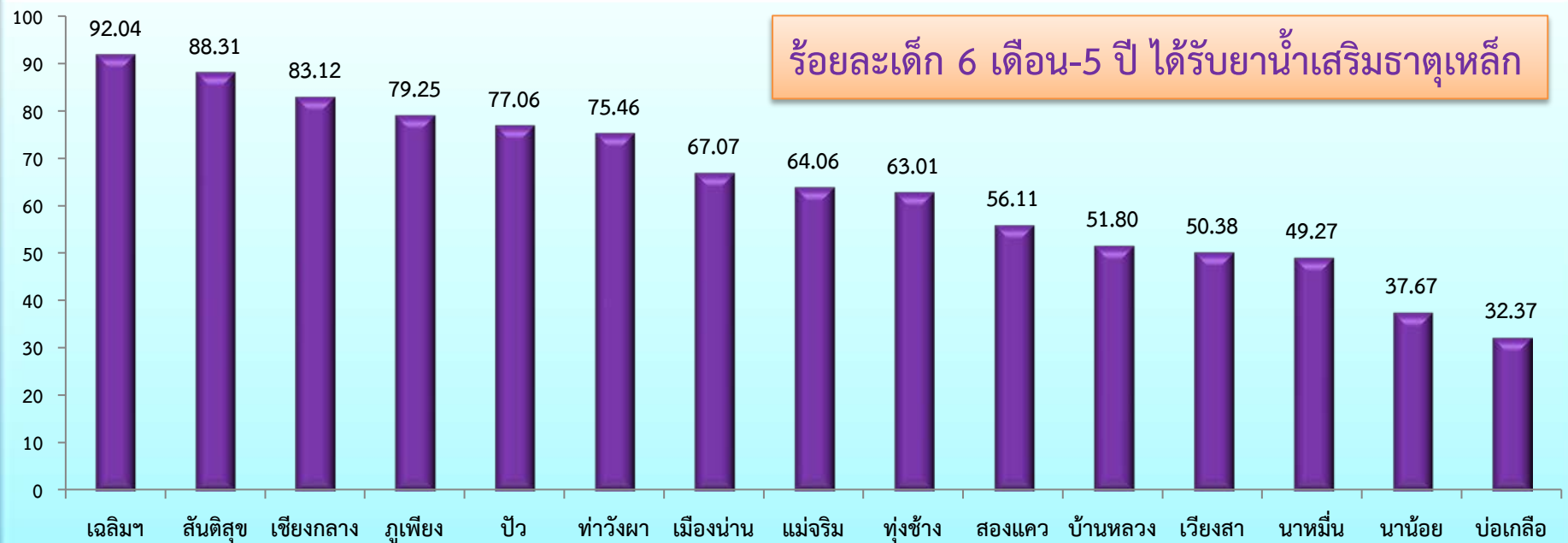
Kr2 : เด็ก 6 เดือน-5 ปี ได้รับนํ้าเสริมธาตุเหล็ก ร้อยละ 100

(ผลงาน จ.น่าน ร้อยละ 64.67)

*ในปี 2564 รพ.แม่ข่าย จัดทำแผนจัดซื้อยานํ้าเสริมธาตุเหล็ก และมีแผนการจ่ายยาในคลินิก EPI ครอบคลุมทุกสถานบริการใน จ.น่าน

(ปี 2561-2564 ร้อยละ 7.77 , 15.02 , 40.85 , 64.67)

* ปัญหาความครอบคลุมการจ่ายยานํ้าเสริมธาตุเหล็กเกิดจากระบบข้อมูลและการนับรายงานใน HDC ซึ่งนับ PCEC และ FLU เป็นตัวหารด้วย

ประเด็นเด็กเตี้ย

Objective : เด็กปฐมวัยมีภาวะเตี้ยน้อยกว่า ร้อยละ 10

ผลงาน จ.น่าน ร้อยละ 13.98

Kr3 : เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกระโดดโลดเต้นสะสมอย่างน้อย 180 นาที/วัน ในเด็กเตี้ยและค่อนข้างเตี้ย ร้อยละ 90

กิจกรรมระดับอำเภอที่ทำ
เหมือนกันทุกอำเภอ

*จากการสำรวจพฤติกรรมเด็กเตี้ยและค่อนข้างเตี้ย รายบุคคล เด็กได้เล่น
มากกว่า 3 ชั่วโมงต่อวัน และนอนหลับพักผ่อนทั้งกลางวันและกลางคืน
>10 ชั่วโมง ต่อวัน
*จากการลงเยี่ยมเสริมพลัง ศพด. ทุกอำเภอ มีแผนการเรียนการสอนให้เด็กมี
กิจกรรมทางกาย ได้กระโดดโลดเต้น และวิ่งเล่นกลางแจ้ง รวมเวลาก่อนเข้า
เรียนและก่อนผู้ปกครองรับกลับบ้าน >3 ชั่วโมง ต่อวัน

กิจกรรมระดับอำเภอที่แตกต่าง

อ.เมืองน่าน (เทศบาลเมืองน่าน) อ.สันติสุข (สสช.ปางช้าง) จัดทำสนามเด็ก
เล่นเสริมปัญญา ใช้งบประมาณกองทุนสุขภาพตำบล

ปัญหาและอุปสรรค

1. การจัดทำโครงการแก้ปัญหาเด็กเตี้ยโดยการจัดซื้อนมไข่ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากหลาย อปท. กังวลเรื่องผิดระเบียบ ดังนั้นการจัดทำโครงการในเด็ก 0-2 ปี นอก ศพด. จึงทำได้น้อยกว่า การจัดทำโครงการในเด็ก 3-5 ปี ในศพด. และให้ ครู ศพด.เป็นผู้จัดทำโครงการ
2. ในพื้นที่สูง อ.แม่จริม อ.บ่อเกลือ อ.สองแคว และ อ.เฉลิมพระเกียรติ จากการสำรวจพฤติกรรมรายบุคคล เด็กได้กินอาหารโปรตีนน้อย ทั้งเนื้อสัตว์ ไข่ นม หลายคนหลังจากกินนมแม่ 1 ปี ได้กินนมอีกครั้งที่ ศพด. แม้มีโครงการพิเศษ เช่น โครงการในพระราชดำริ แต่สามารถสนับสนุนให้ได้ในระยะเวลา 2-3 เดือนต่อปี
3. รูปแบบการประเมินผู้ปกครองใช้ DSPM ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ของ สสจ.น่าน ยังไม่เป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในปี 2565

1. พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาเด็กเตี้ย การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ของพ่อแม่ผู้ปกครอง และการสร้างแหล่งให้ประชาชนเข้าถึงนม ไข่ ราคาถูกให้แพร่หลายในชุมชนพื้นที่สูง (ต.ภูคา อ.ปัว)
2. ปรับรูปแบบการประเมินผู้ปกครองให้เป็นระบบ แยกกลุ่มอายุ

อ.เฉลิมพระเกียรติ ประเมินพฤติกรรมเด็กเตี้ย จำนวน 87 รายก่อนเข้าโครงการ

1. LBW 21 ราย ร้อยละ 24.13

2. นอน เล่น ตามเกณฑ์ทุกคน

3. นม : เด็ก 2 คน ไม่ได้กินนมเลย

เด็ก 5 คน กินนมเปรี้ยว นมหวาน นมถั่วเหลือง นมรสชอคโกแลต

เด็ก 15 คน กินนมแม่

เด็ก 65 คน กินนมกล่องรสจืด ขนาด 180 มล. วันละ 1-4 กล่อง

4. ไข่ : เด็ก 14 คน ไม่ได้กินไข่เลยใน 1 สัปดาห์

เด็ก 2 คน ได้กินไข่ สัปดาห์ละ 1 ฟอง

เด็ก 5 คน ได้กินไข่ สัปดาห์ละ 2 ฟอง

เด็ก 13 คน ได้กินไข่ สัปดาห์ละ 3 ฟอง

เด็ก 6 คน ได้กินไข่ สัปดาห์ละ 4 ฟอง

เด็ก 8 คน ได้กินไข่ สัปดาห์ละ 5 ฟอง

เด็ก 35 คน ได้กินไข่ สัปดาห์ละ 6-7 ฟอง

หมายเหตุ เด็ก 4 คน กินนมแม่อย่างเดียว (อายุ 6 เดือน)

5. เนื้อสัตว์ วันละ 3 ช้อนโต๊ะ : เด็ก 47 ราย ได้กินเนื้อสัตว์ ทุกวันๆ ละ 3 ช้อนโต๊ะ

เด็ก 36 คน ได้กินเนื้อสัตว์ เป็นบางวัน

ตัวอย่าง